

Sygn. akt IV U 307/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 6 lutego 2014 roku nr (...) oraz nr (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o przeliczenie kapitału początkowego i przeliczenie emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 307/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 29 kwietnia 2014 r.

Decyzją z dnia 6 lutego 2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił J. K. przeliczenia emerytury, ponieważ wartość kapitału początkowego w związku z wejściem w życie z dniem 1 października 2013 r. przepisu

art. 174 ust. 3b ustawy w brzmieniu ustalonym przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 r. poz. 960) nie uległa zmianie.

Decyzją z tego samego dnia, tj. 6 lutego 2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił J. K. przeliczenia kapitału początkowego, ponieważ podstawa wymiaru kapitału po przeliczeniu w związku z wejściem w życie z dniem 1 października 2013 r. przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 r. poz. 960) nie uległa zmianie.

Odwołanie od tych decyzji wniosła J. K., domagając się ich zmiany

i przeliczenia zarówno kapitału początkowego, jak i emerytury w związku z wejściem w życie w dniu 1 października 2013 r. nowego brzmienia art. 174 ust. 3b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, że w przypadku odwołującej nie znajduje zastosowania przepis art. 174 ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołująca J. K. od 1 kwietnia 1987 r. do 31 lipca 2004 r. była zatrudniona w Urzędzie Gminy w G. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach podinspektora i inspektora do spraw księgowości budżetowej, zaś od 2 stycznia 1989 r. do 30 czerwca 1998 r. w Gminnym Ośrodku (...) w G. w wymiarze ¼ etatu na stanowisku głównego księgowego.

dowód:

- świadectwa pracy z dnia: 01.07.1998 r. i 30.07.2004 r.- k. 23, 27 cz. II akt ZUS,

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2004 r. ZUS Oddział w T. przyznał odwołującej prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 sierpnia 2004 r. Świadczenie to obliczone zostało według zasad wynikających z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z FUS. Wypłatę emerytury zawieszono z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia. Decyzją z dnia 5 stycznia 2010 r. organ rentowy przyznał zaś ubezpieczonej prawo do emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego od 1 października 2009 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość tego świadczenia ustalona została w oparciu o przepis art. 26 ustawy i wyniosła 1.932,95 zł brutto.

dowód:

- decyzje ZUS z dnia: 03.08.2004 r. i 05.01.2010 r.- k. 26 cz. II i k. 7 cz. III akt ZUS,

Decyzją z dnia 14 października 2005 r. ZUS Oddział w T. ustalił odwołującej wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r., ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 112,01%. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawczyni 26 lat, 11 miesięcy i 2 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 18 dni okresów nieskładkowych z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 99,82% Tak ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. kapitał początkowy obliczony został na kwotę 162.135,93 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 14.10.2005 r. wraz z załącznikiem- k. 24-25 cz. I akt ZUS,

Uwzględniając wniosek odwołującej o przeliczenie kapitału początkowego w związku ze zmianą przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy

o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2011 r. Nr 187, poz. 1112), decyzją z dnia

14 grudnia 2011 r. ZUS Oddział w T. ponownie ustalił odwołującej wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. i wskazał, że wynosi on 162.246,70 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ustaloną w decyzji z dnia

14 października 2005 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 112,01%. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawczyni 26 lat, 11 miesięcy i 2 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 18 dni okresów nieskładkowych z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 100,00%. Wysokość zarobków za lata 1989-1998 organ rentowy ustalił w oparciu o treść zaświadczeń o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z dnia 3 września 2003 r., wydanych przez Urząd Gminy w G., uwzględniających wynagrodzenie za lata 1987-1998, osiągnięte z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Gminy w G. i w Gminnym Ośrodku (...)w G..

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 14.12.2011 r.- k. 42 cz. I akt ZUS,
- zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z dnia 03.09.2003 r.- k. 10-11 cz. I akt ZUS,

W dniu 3 lutego 2014 r. odwołująca wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie emerytury i kapitału początkowego zgodnie z nowelizacją ustawy, która weszła w życie z dniem 1 października 2013 r.

dowód:

- wniosek z dnia 03.02.2014 r.- k. 57 cz. III akt ZUS,

Odwołująca ma troje dzieci, urodzonych: (...)r. (D. K.), (...)r. (A. K. (1)) i (...)r. (A. K. (2)). Na urlopie macierzyńskim odwołująca przebywała od 1 września 1983 r. do 27 stycznia 1984 r. W latach 1989-1998 nie korzystała z urlopu wychowawczego.

dowód:

- kserokopia dowodu osobistego odwołującej- k. 9v cz. II akt ZUS,
- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z dnia 25.04.2003 r.- k. 8 cz. I akt ZUS,
- zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z dnia 03.09.2003 r.- k. 10-11 cz. I akt ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonych decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 6 lutego 2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie odwołująca domagała się przeliczenia emerytury i kapitału początkowego w związku z wejściem w życie z dniem 1 października 2013 r. przepisu art. 174 ust. 3b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach FUS w brzmieniu ustalonym przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 960).

Istotnie, od dnia 1 października 2013 r. obowiązujące przepis art. 174 ust. 3b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) w nowym, wprowadzonym art. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 960), brzmieniu.

Zgodnie z tym przepisem, jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 960), proponowana zmiana art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wprowadza korzystniejsze zasady ustalania kapitału początkowego w przypadku kobiet, które przed dniem 1 stycznia 1999 r. korzystały z urlopu wychowawczego i w związku z tym przepracowały tylko przez część roku kalendarzowego. Jak zauważono, dotychczas nie był rozwiązany problem tych osób, które do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego musiały wskazać również rok kalendarzowy, w którym korzystały z urlopu wychowawczego. Wskaźnik wysokości wynagrodzenia za ten rok był zatem obniżony, bo do jego ustalenia przyjmowało się przeciętne wynagrodzenie z całego roku, co bardzo obniżało wysokość kapitału początkowego, a w przyszłości emerytury. Dlatego- jak podkreślono- proponuje się wprowadzenie korzystnego dla ubezpieczonych przepisu, a mianowicie, jeżeli we wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego okresie znajduje się rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony przebywał na urlopie wychowawczym i dlatego pozostawał w ubezpieczeniu jedynie przez część miesiący tego roku, to do obliczenia stosunku wynagrodzenia uzyskanego w tym roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmowana byłaby kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia odpowiednia do liczby miesięcy lub dni, w których zainteresowany pozostawał w ubezpieczeniu, a nie z całego roku.

Odwołująca ma troje dzieci, które urodziła kolejno (...)r. (D. K.), (...) r. (A. K. (1)) i (...)r. (A. K. (2)).

Jak wynika z akt organu rentowego, w okresie od 1 września 1983 r. do 27 stycznia 1984 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 25 kwietnia 2003 r.- k. 8 cz. I akt ZUS).

W dziesięcioleciu przypadającym przed dniem 1 stycznia 1999 r., tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r., z którego to okresu organ rentowy wyliczał podstawę wymiaru kapitału początkowego i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wnioskodawczyni nie korzystała jednak z urlopu wychowawczego.

W tym czasie pozostawała w zatrudnieniu w Urzędzie Gminy w G. w pełnym wymiarze czasu pracy i w Gminnym Ośrodku (...) w G. w wymiarze ¼ etatu.

Obliczając wysokość kapitału początkowego, organ rentowy uwzględnił wysokość zarobków ubezpieczonej za lata 1989-1998 w oparciu o treść zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z dnia 3 września 2003 r., wydanych przez Urząd Gminy w G. (k. 10-11 cz. I akt ZUS), osiągniętych z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Gminy w G. i w Gminnym Ośrodku (...) w G..

W żadnym z tych dokumentów nie wskazano, aby w latach 1989-1998 odwołująca korzystała z urlopu wychowawczego.

Skoro więc obowiązujący od 1 października 2013 r. przepis art. 174 ust. 3b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS skierowany jest do kobiet, które przebywały na urlopie wychowawczym i dlatego pozostawały w ubezpieczeniu jedynie przez część miesiący roku przypadającego w okresie brany pod uwagę do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego, zaś odwołująca w okresie od 1 stycznia 1989 r. do

31 grudnia 1998 r. w ogóle nie korzystała z takiego urlopu, stwierdzić należało, że w jej przypadku przepis art. 174 ust. 3b ustawy w ogóle nie znajduje zastosowania.

Rację miał więc organ rentowy, że brak jest podstaw do przeliczenia ubezpieczonej kapitału początkowego.

Jeżeli zaś brak jest podstaw do przeliczenia kapitału początkowego, również przeliczenie emerytury nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Trzeba mieć bowiem na uwadze, że odwołującej przysługuje emerytura obliczona według zasad określonych w art. 25-26 ustawy, a zatem jej wysokość zależy od wartości kapitału początkowego. Podstawę obliczenia takiej emerytury stanowi bowiem kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Wysokość kapitału początkowego ma zatem bezpośredni wpływ na wysokość emerytury.

Mając więc na uwadze, że decyzje ZUS Oddział w T. z dnia 6 lutego 2014 r. są zasadne, Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonej od tych decyzji na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.